

UCHWAŁA NR VII/.../24
RADY GMINY RZECZENICA
z dnia 25 września 2024 r.

w sprawie ustalenia szczegółowych warunków przyznawania, odpłatności za usługi opiekuńcze, usługi opiekuńcze w formie usług sąsiedzkich i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 i art. 40 ust. 1 i art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 609 ze zm.), w związku z art. 17 ust. 1 pkt 11, ust. 2 pkt 2a oraz art. 50 ust. 6 i 6a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1283 ze zm.)

Rada Gminy Rzeczenica uchwala, co następuje:

§ 1

1. Niniejszą Uchwałą ustala się szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze, usługi opiekuńcze w formie usług sąsiedzkich i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowe warunki zwolnienia z opłat, tryb ich pobierania, jak również wymiar i zakres usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich oraz sposób rozliczenia wykonywania usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich.
2. Usługi opiekuńcze, w tym usługi sąsiedzkie oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi jako *zadania własne* gminy o charakterze obowiązkowym, są świadczone w miejscu zamieszkania osoby uprawnionej do tych usług w dni od poniedziałku do piątku z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy.
3. Pomoc w formie usług opiekuńczych, usług sąsiedzkich lub specjalistycznych usług opiekuńczych przysługuje osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy osób innych, a jest jej pozbawiona.
4. Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie zamieszkałej w rodzinie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina lub wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.
5. Usługi sąsiedzkie mogą być przyznane jako forma uzupełnienia usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeczenicy albo jako odrębna forma usług.
6. Usługi opiekuńcze nie będą świadczone osobom, których najbliższy członek rodziny korzysta ze świadczenia pielęgnacyjnego przyznanego na osobę ubiegającą się o usługi opiekuńcze.

§ 2

1. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokojeniu codziennych niezbędnych potrzeb życiowych w zakresie opieki higienicznej zalecanej przez lekarza, opieki pielęgnacyjnej oraz podtrzymywanie kontaktów z otoczeniem.
2. Usługi sąsiedzkie mogą być przyznane jako wyłączna forma usług osobom, które wymagają pomocy w zaspokojeniu podstawowych potrzeb życiowych lub zapewnieniu kontaktów z otoczeniem bądź jeżeli osoba uprawniona do usług sąsiedzkich wymaga opieki higieniczno-

- pielęgnacyjnej przez którą należy rozumieć formy wsparcia niewymagającej specjalistycznej wiedzy i kompetencji.
3. Usługi sąsiedzkie mogą być świadczone na warunkach ustalonych w odrębnych uzgodnieniach z osobą, na rzecz której mają być świadczone, w zależności od jej indywidualnych potrzeb.
 4. Szczegółowy zakres świadczonych usług określony jest w wydanej decyzji administracyjnej.
 5. W pierwszej kolejności usługi opiekuńcze świadczone są na rzecz osób:
 - a) samotnych,
 - b) których dochód nie przekracza kryterium dochodowego określonego w art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej,
 - c) w stosunku do pozostałych osób uprawnionych, w miarę środków i możliwości Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rzeczenicy.
 6. Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, w szczególności obejmują: pielęgnację, rehabilitację fizyczną, przystosowanie do funkcjonowania w społeczeństwie, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.
 7. Uprawnienie do przyznania specjalistycznych usług opiekuńczych musi wynikać z potwierdzonego zaświadczeniem lekarskim rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności kwalifikującej osobę na podstawie odrębnych przepisów do otrzymania takiej usługi.

§ 3

1. Usługi opiekuńcze, usługi sąsiedzkie oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze przyznaje Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rzeczenicy.
2. Usługi są przyznawane na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego albo innej osoby lub z urzędu na wniosek pracownika socjalnego za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego.
3. Usługi opiekuńcze, w tym usługi sąsiedzkie przyznawane są po przedstawieniu dokumentów potwierdzających sytuację materialną, rodzinną, zawodową oraz zdrowotną świadczeniobiorcy w tym zaświadczenia od lekarza lub orzeczenia wskazującego na konieczność stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji.
4. Specjalistyczne usługi opiekuńcze przyznawane są po przedstawieniu dokumentów potwierdzających sytuację materialną, rodzinną, zawodową oraz zdrowotną świadczeniobiorcy w tym zaświadczenia lekarskiego lekarza specjalisty określającego konieczność świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych, rodzaju schorzeń i zalecaną liczbę godzin usług.
5. Wymiar i zakres przyznanych usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych oraz usług sąsiedzkich uzależniony jest od wieku, stanu zdrowia osoby objętej usługami, jej sytuacji rodzinnej i materialnej, ustalonych przez pracownika socjalnego podczas przeprowadzenia wywiadu środowiskowego oraz możliwości zabezpieczenia usług przez Gminę Rzeczenica.
6. W przypadku złożenia wniosku o przyznanie pomocy w formie usług opiekuńczych, w wymiarze czasu wyższym niż to wynika z decyzji, czasowy wymiar godzin świadczonych usług, może zostać zwiększony o ile pozwalają na to możliwości Ośrodka.
7. Usługi sąsiedzkie przyznaje się w wymiarze nieprzekraczającym 10 godzin w tygodniu.
8. Pracownik socjalny przeprowadzający wywiad u osób, o których mowa w art. 103 ustawy o pomocy społecznej ma prawo domagać się od osób zobowiązanych do alimentacji w stosunku do osoby korzystającej z pomocy, złożenia oświadczenia o dochodach oraz deklaracji pomocy finansowej na jej rzecz.

§ 4

1. Usługi opiekuńcze, usługi sąsiedzkie i specjalistyczne usługi opiekuńcze są odpłatne.
2. Wysokość odpłatności za świadczenie usług opiekuńczych, w tym usług sąsiedzkich z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych uzależniona jest od dochodu netto osoby potrzebującej pomocy (osoby samotnej) lub dochodu netto na osobę w rodzinie zamieszkującej wspólnie z podopiecznym i prowadzącej wspólne gospodarstwo domowe.
3. Usługi opiekuńcze w tym usługi sąsiedzkie przysługują nieodpłatnie świadczeniobiorcom, których dochód lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kryterium dochodowego określonego w art. 8 ustawy o pomocy społecznej.
4. Koszt jednej godziny usług opiekuńczych, usług sąsiedzkich oraz specjalistycznych usług opiekuńczych, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi ustala się w wysokości łącznego kosztu pracodawcy, podzielonego przez 160 godzin, w 2025 roku będzie to 35 zł ($5573,41:160 = 34,83$ zł).
5. Osoby, które nie spełniają kryterium dochodowego określonego w § 4 pkt 3 ponoszą odpłatność za usługi opiekuńcze na zasadach określonych poniżej:

Dochód wg kryterium dochodowego, określonego w art. 8 ust.1 pkt 1 lub pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej	Wysokość odpłatności za przyznane usługi opiekuńcze, w tym świadczone w formie usług sąsiedzkich i specjalistyczne usługi opiekuńcze za jedną godzinę wyrażona w procentach	
	Osoba samotnie gospodarująca	Osoba w rodzinie
do 100 %	bezpłatnie	bezpłatnie
Powyżej 100 % do 125 %	5 %	10 %
Powyżej 126 % do 175 %	15 %	15 %
Powyżej 176 % do 225 %	20 %	25 %
Powyżej 226 % do 275 %	25 %	30 %
Powyżej 276 % do 325 %	30 %	35 %
Powyżej 326 % do 350 %	35 %	40 %
Powyżej 351 % do 400 %	40 %	45 %
Powyżej 401 % do 475 %	45 %	50 %
Powyżej 476 % do 525%	50 %	55 %
Powyżej 526% do 600 %	60 %	65 %
Powyżej 601 % do 700 %	70 %	75 %
Powyżej 701%	100 %	100 %

6. Osoby wnoszące opłatę za usługi opiekuńcze w tym usługi sąsiedzkie można zwolnić, na ich wniosek lub na wniosek pracownika socjalnego, częściowo lub całkowicie z tej opłaty, w szczególności z uwagi na:
 - a) długotrwałą chorobę i ponoszone w związku z nią udokumentowane znaczące wydatki lub koszty leczenia udokumentowane zaświadczeniami specjalistycznych placówek służby zdrowia,
 - b) poniesione straty w wyniku zdarzenia losowego lub klęski żywiołowej,
 - c) stan zdrowia wymagający odpłatnego zatrudnienia osoby trzeciej poza opiekunką z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

§ 5

1. Wykonywane usługi dokumentowane są miesięcznymi kartami czasu pracy opiekuna, każdorazowo potwierdzone przez świadczeniobiorcę lub członka rodziny. W przypadku osób niewidzących i nie posiadających wspólnie zamieszkałych członków rodziny kartę pracy potwierdza pracownik socjalny z rejonu własnoręcznym podpisem.
2. Kartę pracy opiekunka przekazuje osobie odpowiedzialnej za usługi opiekuńcze, w tym usługi sąsiedzkie, która na jej podstawie sprawdza ilość przepracowanych godzin w danym środowisku i oblicza kwotę należności z tytułu odpłatności poszczególnych podopiecznych za świadczone usługi opiekuńcze.
3. Opłaty za usługi opiekuńcze, usługi sąsiedzkie i specjalistyczne usługi opiekuńcze wnoszone są przez świadczeniobiorcę na rachunek bankowy wskazany w decyzji przyznającej świadczenie w terminie do 15 dnia każdego miesiąca następującego po miesiącu, w którym realizowane były usługi.
4. Podlegają zwrotowi wydatki za usługi opiekuńcze, w tym usługi sąsiedzkie za miesiąc, w którym nastąpił zgon świadczeniobiorcy. Ośrodek może żądać zwrotu wydatków za udzielone świadczenie, opłatę ponosi małżonek, zstępni przed wstępnymi - zgodnie z art. 103 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej. W szczególnych przypadkach na uzasadniony wniosek pracownika socjalnego nie podlegają zwrotowi wydatki, gdy wystąpi brak możliwości obciążenia najbliższych członków rodziny.

§ 6

Opłaty za usługi opiekuńcze, usługi sąsiedzkie i specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania ponoszona przez świadczeniobiorców stanowi dochód Gminy.

§ 7

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy oraz Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rzeczenicy.

§ 8

Traci moc: Uchwała nr XIX/134/16 Rady Gminy w Rzeczenicy z dnia 28 stycznia 2016 roku w sprawie określenia zasad przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania.

§ 9

Postanowienia niniejszej Uchwały nie odnoszą się do świadczenia usług nieodpłatnych, finansowanych ze środków zewnętrznych programów i projektów osłonowych.

§ 10

Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego i wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025 roku.

Uzasadnienie

Ustawodawca wprowadzając w życie z dniem 1 listopada 2023 r. ustawę o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw z dnia 28 lipca 2023 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 1693) nadał nowe brzmienie art. 50 dotyczącemu usług opiekuńczych. Wprowadził nową formę pomocy w postaci usług sąsiedzkich, określił ich zakres i wymogi dla osób je świadczących. Zgodnie z art. 50 ust. 4a ustawy o pomocy społecznej Osobą wykonującą usługi sąsiedzkie może być osoba, która:

- 1) jest pełnoletnia;
- 2) nie jest członkiem rodziny osoby, na rzecz której są świadczone usługi sąsiedzkie;
- 3) nie jest oddzielnie zamieszkującym małżonkiem, wstępnym ani zstępnym osoby, na rzecz której są świadczone usługi sąsiedzkie;
- 4) złożyła organizatorowi usług sąsiedzkich oświadczenie o zdolności pod względem psychofizycznym do świadczenia takich usług;
- 5) zamieszkuje w najbliższej okolicy osoby, na rzecz której są świadczone usługi sąsiedzkie;
- 6) ukończyła szkolenie z zakresu udzielania pierwszej pomocy;
- 7) została zaakceptowana przez osobę, na rzecz której są świadczone usługi sąsiedzkie;
- 8) została zaakceptowana przez organizatora usług sąsiedzkich.

Organizatorem usług sąsiedzkich jest gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania osoby korzystającej z usług sąsiedzkich, a rada gminy w uchwale określa szczegółowe warunki ich przyznania oraz sposób rozliczania. W przypadku organizowania przez gminę usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich rada gminy w uchwale określa także szczegółowe warunki przyznawania usług sąsiedzkich, wymiar i zakres usług sąsiedzkich oraz sposób rozliczania wykonywania takich usług. Istotną kwestią jest ustalenie kosztów jednej godziny usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych oraz usług sąsiedzkich. Po przeanalizowaniu stopnia trudności każdej z tych usług, a także konieczności posiadania szczególnych uprawnień do ich świadczenia, zasadnym jest gradacja kosztów według schematu wskazanego w tabeli w treści uchwały. W związku z tym należy dostosować i uaktualnić obowiązujące akty prawa miejscowego, wprowadzając także nową formę pomocy w postaci usług sąsiedzkich.